

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

I. Oqaaseqaatit nalinginnaasut1. Aallaqqaasiut:

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsimmut 1999-imeersumut allannguutissatut siunnersuut: (piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. 12 29. oktober 1999-imeersup Inatsisartut inatsisaatigut nr. 11 12. november 2001-imeersukkut allangortinneqartup allangortinnera).

Inatsisissatut siunnersuut pingaarnertut imarisamigut immikkoortuni pingasuni allangortinneqarpoq. Inuussutissarsiuutigalugu piniartut takornariartitsinikkut aammalu ilisimatusarnermi suliaqartunut ikiuinermi isertitaqarsinnaanerat, kommunit namminneq ingerlatsinerisa erseqqissarnera kiisalu immikkut akuersissuteqarsinnaanermut periarfissat annertusineri. Aammattaaq aalajangersakkat pioreersut erseqqissarneqarput, ilaatigut § 4, imm. 2, nr. 4-mi aalajangersakkat immikkoortiterneqarput oqaatsillu atorineqartut allangortinneqarlutik, taamaalilluni aalajangersakkat erseqqinnerusumik tunngavilersorneqarput paasiuminarsarneqarlutillu.

Inatsisissatut siunnersuummut tunngavik aammattaaq Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaata isumaliutissiisutaani 20. april 2007-imeersumi ersippoq. Tassani imm. 129-ip suliareqqinnerani ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq qupperneq 2-mi inerniliivoq: "*Piniarnermik inuussutissarsiuuteqarnermi aningaasaqarniarnerup inuttut atugarisanut sunniutigisartagai pillugit misissueqqissaarnerup malitseqartinneqarnissaanut suleqatigiisitat pilersinneqarsimasup kaammattuutaat siulleq tassarpiaassammat takornarianik sullissinermi isertitat, isertitat tamarmiusut naatsorsorneqarnerannut sunniuteqartarunnaarnissaat Ataatsimiititaliap maluginiarpaa.*". Imm. 111-mut isumaliutissiisummi qupperneq 5-imi oqaatigineqarpoq: "*Taamaattorli inuussutissarsiuutinik ingerlataqartut taakku marluk tapertaliussamik isertitaqarsinnaanerannut periarfissat malittarisassani atuuttuni ilanngunneqarnerannut peqatigitillugu aalisartunut piniartunullu isertitanut nalinginnaasumik piumasaqaat qanoq attatiinnarneqassanersoq peqqissaartumik isumaliutigineqassasoq Ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa.*"

Taassuminnga ingerlatitseqqinnermi Naalackersuisut UPA2007/79-imut akissuteqaataanni qupperneq 2 n.-imi ersippoq: "*Naalackersuisut UPA 2007/129-mut isumaliutissiisut malitseqartinniarlugu suliniutigaat Inatsisartut inatsisaat qulaani pineqartoq apeqqutini takornariaqarnermiit isertitanut tunngatillugu*

tamatigoortumik nutarsarnissaa. Inatsisissap 2008-mi upernaakkut ataatsimiinnermi Inatsisartunut saqqummiunneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq". Tamanna tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqarpoq.

2. Inatsisissatut siunnersuutip immikkoortui pingaernerit:

Inatsisissatut siunnersuutip imarivaa Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm 2, nr. 4-mut allannguutissatut siunnersuut.

Allannguut siulleq imaqarpoq inuussutissarsiutigalugu piniartut aalisartullu takornariartitsinermit ilisimatuunillu ikiuinermit isertitaqarsinnaanermut periarfissaqalernerannik.

Siunnersuut aamma inuussutissarsiutigalugu piniartutut isertitsinissamut periarfissanut arlalinnut ilassutaavoq, tamanna inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut uppersaatiq pigiinnarnissaaanut pigiinnarsinnaannginneranulluunniit sunniuteqartinnagu. Siunnersuut aammattaaq kinguneqassaaq siunissami takornariartitsinermit aamma ilisimatusarnermi ikiuunermut isertitat, isertitat naatsorsorneranni sunniuteqartussaajunnaarnerannik, taamaalilluni taassumani isertitat, isertitat tamarmiusut naatsorsorneranni ilanngunneqartarunnaassallutik.

Allannguutip aappaa tassaavoq kommuninut ataasiakkaanut allaffissornikkut ingerlatsinermit pisinnaatitsinnaanermut Naalackersuisut periarfissaasa erseqqissarneqarnera, taamaalilluni qinnuteqartut inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi piniarsinnaanermut uppersaammik pissarsisinnaanerannik malittarisassat tunngavigalugit allaffissornikkut pisariaqartumik nalilersuisinnaaniassammata.

Allannguutit pingajuata kinguneraa inatsimmi siunertat taassumalu allaffissornikkut aquneqarnerani sinaakkutit aallaavigalugit nalilersuineq tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu piniartuunermut aalisartuunermullu piomasagaatinik kikkut eqqortitsinerannik piomasagaatinit immikkut akuersissuteqarnermut nalunaaruteqarsinnaaneq.

a) Immikkoortumi inatsisit atuuttut aammalu Pisortaqaarfiup tamanna pillugu isumaliutai.

Inatsimmi maannakkut atuuttumi ersippoq piniartup inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartaq pigiinnassaguniuk, piniartup isertitaasa minnerpaamik affai piniarnermit aalisarnermillu pisuussasut (50%-imik piomasagaat).

Piomasagaammi siunertaavoq piniartuunerisut inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartaqassasut aammalu piniakkanik killilersukkanik pisaqarsinnaassasut tunisillutillu. Paasinarsivorli 50%-imik piomasagaat piniartunut ilaatigut takornariartitsinermit saniatigut suliaqarsinnaasunut ajoqutaasoq. Piniartut ukiup ingerlanerani piffissat ilaanni saniatigut isertitaqarnissamut periarfissaqartut

inatsit maannakkut atuuttoq malillugu 50%-imik piumasqaateqarnermik malinnissinnaajunnaarnerinik kinguneqarpoq, taamaammallu inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartamik arsaarneqariaannaallutik. Piniarnermik inuussutissarsiuteqarnermik misissueqqissaarneq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisorta qarfiup 2005-imi avammut saqqummiussaata uppersarpaa saniatigut isertitsinissamut periarfissat killeqartut, inatsillu maannakkut atuuttoq inuussutissarsiummik aningaasaqarnikkut ineriartortitsinissamut akornutaasoq, pingaartumik piniartunut takornariartitsinermi allanik isertitsinissamut periarfissaqartunut. Aammattaaq ilisimatuut uumasunik misissuinerminnut ilisimatusarnerminnillu atatillugu piniartut ikiortigisarpaat. Piniartut asimi ilisimatusarnerni suleqatissaqqippat aammalu piniartut atuisullu ilisimasaat pisariaqarlutik. Taamaammatt piniartut taamatut ikiuineranni isertitat, isertitat naatsorsorneranni ilanngunneqartassanngitsut siunnersuutigineqarpoq.

b) Inatsisissap suliarinerani piareersaalluni sulineq

Inatsisissap uuma suliarinnginnerani Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisorta qarfiup

Nunatsinni Takornariaqarnermi Inuussutissarsiornermilu Siunnersuisoqatigiit (NTIS) Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisorta qarfik ataatsimeeqatigisarnikuuai, aammalu KNAPK ingerlaavartumik tusarniaaffigineqartarnikuulluni. Ataatsimiinnernit imaqarniliani ersippoq, NTIS-ip piniartutut inuussutissarsiuteqartut takornariartitsisarnerup annertusarnissaani suleqatigineqartussatut pingaartutut isigigai, siunnersuutigalugulu takornariartitsisarnermi isertitaqartarnikkut piniartuuneq ineriartorteqqinneqassasoq: *"takornarissanik qimussiussisarneq, aalisariutit atorlugit takornarissanik angallassineq, asimi takornariartitsinermi ilisimasortaaneq, takornarissanik trollingertitsisarneq imaluunniit takornarissanik aalisartitsisarnerit allat"*. NTIS aamma KNAPK aammattaaq takornariaqarneq pillugu paasisitsiniaanissamik siunertaqarnermik oqaasiinnakkut isumaqatigiinnikuupput. Isumaqatigiissuteqarnikkut maanakkut aalisartut piniartullu takornariaqarnermik suleqatigiinneq pillugu killeqaraluartumik paasissutissanik pissarsisinnaapput – ilaatigut akiliisitsilluni takornariartitsisarneq aalisartitsisarnerlu pillugit. Ataatsimeeqatigiit inassuteqaatigaat aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit nutaanik isertitaqarnissamut periarfissinneqassasut, ilaatigut takornariartitsisarnermi isertitaqarnikkut.

c) Inatsisissatut siunnersuutip ilisimatuussutsikkut tunuliaqutaa.

Upernaakkut 2005-imi piniarnermik inuussutissarsiuteqarnermik misissueqqissaarneq pillugu nalunaarut saqqummiunneqarpoq, tassanilu piniarnermik inuussutissarsiornermi ajornartorsiutit arlallit saqqummiunneqarput, ilaatigut isertitat ikinneri aammalu siunissami piniartunngortartut ikiliartornissaat. Nalunaarummi inassuteqaatigineqarpoq suliniuteqarfinni arfinilinni suliniuteqartoqassasoq, piniartutut inuussutissarsiuteqarneq inuiaqatigiit aqqissuussaaneranni maannakkut allannguineranut nalimmassarniarlugu, taassuma ataani ilaatigut inuussutissarsiutigalugu piniartut takornariaqarnermik saniatigut suliaqarsinnaanerit.

3. Siunnersuutip aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai.

Inatsisissatut siunnersuut allaffissornikkut pisortanut annertunerusumik kinguneqassanngilaq. Ilimagineqarporli allaffissorneq oqilisinneqangaatsiassoq, immikkut akuersissuteqarsinnaanermut periarfissat eqqarsaatigalugit, taakkulu pisariaarutissapput, aammalu inuussutissarsiutigalugu piniartut isertitaannik tamarmiusunik allaffissornikkut pisariaqartumik akileraaruseriffimmiit misissuisarneq oqilisinneqassalluni.

Oqaatigineqassaaq akileraaruserinermi suliaqarnerup qitiusumiit ingerlanneqalernerata kingorna kommunit innuttaasut namminneq nalunaarutaannik peqarunnaarnikuusut, taamaammallu Pisortaqarfiup ilimagaa qinnuteqartup inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi piniarsinnaanermut allagartamik pissarsinnaaneranik nalilersuinermi paasissutissat pineqartut qitiusumi oqartussaniit pissarsiarineqartassallutik.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai:

Sumiiffinni takornariartitsisarnerup annertusinissaanik ilimagineqartuni puisinniarnermillu isertitsiviusinnaaneruppat puisinik puisillu amiinik tunisisarneq appariarsinnaavoq imaluunniit piniarneq pissusiviusunut naleqqussarneqassalluni. Taamaammatt sumiiffinni taakkunani uumasut piniarneqartarnerisa annikillinissaa ilimagineqarpoq.

Ataatsimut isigalugu inuussutissarsiutigalugu piniartunut aningaasatigut kingunissaanik nalilersuinermut tunuliaqutaasumik paasissutissatut inuit inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermik allagaqartallit sunngiffimmilu piniarsinnaanermik allagartallit amerlassusaasa ineriartornerinik paasissutissat ilanngutissallugit Pisortaqarfiup qinerpaa.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Inuuss. pin	3294	3994	2614	2573	2706	2585	2677	2870	2716	2525	2412	2739	2499
Sunng. pin	4092	5932	6985	7642	8320	8194	9315	9686	7754	6847	6163	6610	6937
Katillugit	7386	9926	9599	10215	11026	10779	11992	12556	10470	9372	8575	9349	9436

Piniarnermik inuussutissarsiuteqarnermik misissueqquissaarnermi ersippoq Kalaallit Nunaanni innuttaasut 20%-iisa missaat nunaqarfinni najugaqartut. Kalaallit Nunaanni inuit sulisinnaasut 26.000-it missaaniipput, sulisinnaasullu 15%-iisa missaat piniartuupput.

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsit 1996-imi akuerineqarmat 50%-imillu piunasaqaateqarneq siullermeerluni eqqunneqarmat inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartat ikileriarujussuarput. Taassuma kingorna amerlassusaat nikerarpallaarnikuunngilaq, naak killilersuineqaleraluartoq ilaatigut uumasut

nungusaataangitsumik atorneqarnissaat anguniarlugu pisassiisarnerup atorneqalerneratigut.

Piniarnermik inuussutissarsiuteqartut amerlassusaasa nikerarpallaannginnerannut pissutsit assigiinngitsut pissutaasinnaapput, taassuma ataani "inuuniarnermi atugarisanut" killeqartunut piniartut naleqqussarsimanagerat, tassa inooriaaseq nunaqarfinnilu inuunermi inuunerup naleqarnerunerata salliutinnerisigut.

Piniartut aammattaaq allannguinnissamut piniarnermillu inuussutissarsiornermi nutaanik isertitaqarfiusinnaasunik nassaarnissamut pikkorinnerulersimapput, taassuma ataani takornariartitsinermi isertitsinissamut periarfissat. Takornariartitsinermi isertitat, isertitanik naatsorsuinermi ilanngunneqannginnissaannik inuussutissarsiutigalugu piniartunut periarfissiinikkut, taammalillunilu inuussutissarsiutigalugu piniartutut allagartap pigiinnarnissaanut periarfissiinikkut, piniarnermik inuussutissarsiortut inuiaqatigiit ineriartornerannut naleqqussassapput inuussutissarsiullu patajaallisaqqissallugu. Tamassuma aningaasatigut kingunerisinnaavaa inuussutissarsiutigalugu piniartut annertunerusumik isertitaqartarnissaat aammalu piffissami sivisunerusumi "inuuniarnermi atugassarisat" pitsanngortinnissaat.

5. Avatangiisinut pinngortitamullu kingunissai:

Siunnersuutip avatangiisinut pinngortitamullu sunniuteqarnissaa ilimagineqanngilaq.

6. Innuttaasunut allaffissornikkut kingunissai:

Pisortaqarfiup ilimagaa akileraarutit pillugit paasissutissat akileraarternermi qitiusumik oqartussaasunit pissarsiarineqartassasut, takuuk imm. 3.

7. Kingunissai pingaaruteqartut allat:

Nunat tamat akornanni suleqatigiiffinni isumaqatigiissutinut arlalinnut Pisortaqarfik pituttorsimavoq, taassuma ataani North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO), Nunat Tamat Akornanni Arfanniartarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuaq (IWC), Canadap aamma Kalaallit Nunaata akornanni puisinniartarneq aamma Qilalukkat qaqortat qernertallu pillugit Kalaallit Nunaata aamma Canadap Ataatsimoorullugu Kommissioniat (JCNB) kiisalu Washingtonimi isumaqatigiissut (CITES). Suleqatigiiffinni taakkunani isumaqatigiissutit inatsisissatut siunnersuummit kalluarneqanngillat.

8. Naalagaaffeqatigiinnermut attaveqarneq imaluunniit namminersorneq:

Siunnersuutip Naalagaaffeqatigiinnermut imaluunniit namminersornermut kinguneqarnissaa ilimagineqanngilaq.

9. Pisortanik kattuffinnillu tusarniaaneq:

Inatsisissatut siunnersuut sapaatit akunnerinik sisamanik periarfissiilluni avammut ukununga tusarniaassutigineqarpoq, KANUKOKA, KNAPK, Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, Inuussutissarsiornermut Pisortaqaarfik, Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisortaqaarfik, Akileraartarnermut Pisortaqaarfik, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitaanermut, Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliivik, Pinngortitaleriffik Nunatsinni Takornariaqarnermi Inuussutissarsiornermilu Siunnersuisoqatigiit aamma Aningaasaqarnermut Pisortaqaarfik.

Akissutit ilanngunneqarput, inatsimmi siunertaasumut sinaakkutitullu nalunaarutigineqartunut naleqqukkaangata. Taamaalilluni Pinngortitaleriffiup tusarniaanermi siunnersuutaa "piniartut ilisimatuunik ikiuuttarnerat" inatsisissatut siunnersuummi nutaami ilanngunneqarpoq, ilaatigullu KNAPK-miit, Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinniit, KANUKOKA-miit aamma Inuussutissarsiornermut Pisortaqaarfimmiit takornariartitsinermit isertitat pillugit siunnersuutini inassuteqaatigineqartut ilanngullugit. Akileraartarnermut Pisortaqaarfiup aamma Aningaasaqarnermut Pisortaqaarfiup oqaaseqaataat inatsisissamut siunnersuummi oqaaseqaatinut ilanngunneqarput. Angallatinik uuttueriaaseq pillugu KANUAANA-p teknikkikkut oqaaseqaataa malillugu inatsisissamut siunnersuummi § 4, imm. 2, nr. 4-mi, pingaarnertut malittarisassami, allannguisoqarpoq.

Tusarniaanermi akissutit ataatsimut nalilersorneranni ersippoq inatsisissatut siunnersuut iluarisimaarluarneqartoq.

Tusarniaanermi akissutinik tamanik eqikkaanermi ersippoq piniartut annertunerusunik pisinnaatitaaffeqarnissaat kissaatigineqartoq. Taamaalilluni ilaatigut KANUKOKA-mit, KNAPK-mit aamma Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnit kissaatigineqarpoq piniartut aalisartullu utoqqalinersiaqalernikut inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermit allagartaq pigiinnarsinnaasariaqaraat. Aammattaaq KNAPK-p inassuteqaatigaa kommunerujussuit pilersinneqarpata inuussutissasiutigalugu piniarsinnaanermit allagartanik tunniussisarneq pisariillisarneqassasoq.

III. Aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut.

Nr. 1-imut

4) Aalajangersagaq erseqqissarniarlugu oqaatsitigut allannguisoqarpoq. Pingaarnertut malittarisassaavoq inuit piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu minnerpaamik 50%-inik tamarmiusunik isertitaqartut inuussutissasiutigalugu piniartutut isigineqarsinnaasut, taamaammallu inuussutissarsiutigalugu

piniarsinnaanermut allagartamik pissarsisinnaasut. Tamassuma kinguneraa inuussutissarsiutigalugu piniartuq inuussutissarsiutinit allanit saniatigulluunniit inuussutissarsiummit isertitaasa 50%-it qaangerpagit taassuma inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartaq annaassagaa.

Inuussutissarsiutigalugu piniartut aalisartullu immikkoortinneruniarlugit aammattaaq aalajangersakkami killilersuisoqarpoq erseqqissaasoqarlunilu, angallatit angissusissaattut killiliusseq ataallugu angitigisut atorlugit isertitat, piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsuusiorneqarnerannut ilanngunneqassasut. Erseqqissaanerup taassuma erseqqissaanissaq qulakkeertissavaa, angallatinit taamatut angitigisunit mikinerulaartunit isertitat 50%-imik piunasaqaatinut ilaasut aammalu ilassutaassalluni angallatini taakkunani inuttaasut, takkunaniit aningaasarsiat saniatigut, inuussutissarsiutigalugu piniartutut allagartamik pissarsisinnaasut piniakkanillu pisassiissutigineqartartunik piniarsinnaanermut akuersisummik pisinnaasut. Aammattaaq angallatinik uuttuinnermi pisortatigoortumik maannakkut atorineqartoq BT atorineqarpoq, tassa BRT atorunnaarnikummat. BRT inatsimmi ungaluuserlugu allassimavoq, tassa kalaallit angallataat pisoqaanerit arlallit uuttueriaaseq nutaaq atorlugu uuttortarnikuunngimmata.

Nr. 1 a)-mut

Isertitat akiliisitsilluni aallaaniartitsinermit aaqqissuussinermit imaluunniit akiliisitsilluni aallaaniartitsinermit atatillugu ilisimasortatut suliffeqarnermit pisut ilanngunneqassapput. Oqariartaseq "naatsorsorneranni" atorineqarpoq oqaaserlu "ilanngunneqassapput" atorineqarani, tassa isertitat taakku nalinginnaasumik paasinnitarneq tunngavigalugu piniarnermiit aallaaniarnermiillu toqqaannartumik isertitaanngimmata, kisianni inuup isertitaanut ilanngunneqassallutik, soorlu isertitat piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu pisut. Inuussutissarsiutigalugu piniartuq taamaaliornikkut allanik isertitaqarnissamut periarfissaqalissaaq, inuussutissarsiutigalugulu piniarnermut allagartaq piginnarsinnaallugu. Aammattaaq siunertaavoq inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartamik pissarsisinnaanermik aalajangiinnermi ileqquusumik piniarluni, aallaaniarluni aalisarlunilu piniartuusup aammalu inuk akiliisitsilluni aallaaniartitsisartup naligiisilernissaat.

Nr. 1 b)-mut

Aalajangersagaq taanna nutaajuvoq, tassa piniartut inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartamik arsaarneqarnermik kinguneqanngitsumik isertititik takornariartitsinermit ilisimatusarnermilu ikiuunnermit tapersinnissaannut maannakkut periarfissaqalerput. Takornariartitsineq piniakkat killeqarneranni piniartutut inuussutissarsiortermit saniatigut isertitsivittut isigineqarpoq.

Takornariartitsinermit isertitat, isertitat siunissami naatsorsorneranni ilanngunneqartassanngillat, takukkit piniarnermik inuussutissarsiuteqarnermik

misissueqqissaarnermik ingerlatitseqqinnissamut suleqatigiissitaliap Naalakkersuisut pilersitaasa inassuteqaataani kap. 3 (suli saqqummersinneqanngilaq). Isertitat ilanngunneqartanninnissaat isumaqarpoq piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiilluunniit isertitat, isertitat tamarmiusut naatsorsorneranni ilanngunneqassanngitsut aammalu isertitat tamarmiusut tamakkerlugit naatsorsorneranni ilanngunneqassanatik. Isertititsiviusinnaasumik taassuminnga atuisinnaaneq 50%-imik piomasaaqammit siusinnerusukkut killilerneqarnikuuvoq, tassa takornariartitsinermit isertitat isertitatut B-tut naatsorsorneqartarmata, taamaalillunilu inuussutissarsiutigalugu piniartut takornariartitsinermit suliaqarunik inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartaq annaasinnaanikuullugu.

Nunatsinni Takornariaqarnermi Inuussutissarsiornermilu Siunnersuisoqatigiit takornariartitsinermit inuussutissarsiorneq imatut nassuiarpaat: *"Inuit takornariartitsinermit pingaarnertut siunertaqartumik sullissinermit suliaqartut, tassa inunnik piffissami avatangiisinilu avatangiisimik nalinginnaasup avataanniittunik, inunnik ornitaminni akissarsiaqanngitsunik, ukioq ataaseq ataallugu nunami pineqartumiittunik aammalu umiarsuarmi ilaasortaammiittunik, Kalaallit Nunaanni unnuisunik imaluunniit nalunaaquttap akunneri 24-nit sivikinnerusumik Kalaallit Nunaanniittunik (ullormi ataatsimi takornarissanik).*

Takornariartitsinermi inuussutissarsiutigalugu piniartut allanik isertitsivissatut periarfissaannut ilaapput sivikinnerusumik siviunerusumilluunniit qimussiussineq, umiaatsiaaqqanik qaannanillu angalaartitsineq kiisalu ilisimasassarsiortitsivinnek. Nalilerneqarpoq takornarissanik piniariartitsineq piniarnermik kultureqarnermi periarfissaqartorujussuaq aammalu sanalukkanik suliaqarnermi isertitsinissamut periarfissaqartoq.

Piniartut ilisimatusarnermi ikiuuttarnerat eqqarsaatigalugu ilisimatuut uumasunik misissuinerminnut ilisimatusarnerminnullu atatillugu piniartut akuttunngitsumik ikiortigisarpaat. Piniartut suleqatissaqqissuupput, ilaatigut pinngortitamik ilisimasaqartorujussuunertik pissutigalugu ilaatigullu atortutik pissutigalugit, soorlu umiatsiaaqqat, angallatit, qaannat, tuukkat, snescooterit il.il., taakkulu ilisimatuut piniartunit attartortarpaat. Taamaammat asimi suliniuterpassuarni piniartut suleqatissaqqissuupput. Piniartut ilisimatuunik ingerlassinermi, taakku atortuinik immakut assartuinermi atorneqartarput akuttunngitsumillu nalunaaqutsersuineri, misissugassanik katersinermi piniakkanillu aalajangersimasunik kisitsinermi nasittuusarlutik. Taamaammat taamatut "ilisimatusarnermi ikiuunnermit" isertitat, isertitat naatsorsorneqarneranni ilanngunneqartassanngillat, takuuk takornariaqarnermik nassuiaat.

Pisortaqarfiup aammattaaq ilimagaa, kommunit ataasiakkaat uku assigiinngitsut immikkoortissinnaassagaat:

1. isertitat akileraarusigassat nalinginnaasut naatsorsornerannut atatillugu isertitat tamarmiusut aamma
2. isertitat tamarmiusut isertitallu allat inatsit qulaani pineqartoq naapertorlugu qinnuteqartup inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi piniarsinnaanermut pisinnaaneranik nalilersuinermit atugassat

Nr. 1 c)-mut

Qinikkatut pisortanillu toqqakkatut suliassaqtitaanermi aningaasarsiat imaluunniit inuussutissarsiutigalugu piniartut kattuffiisa/peqatigiiffiisa siulersuisuini sulinermit aningaasarsiat, piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsornerannut imaluunniit isertitat tamarmiusut tamakkerlugit natsorsornerannut ilanngunneqassanngillat.

Qinikkatut pisortanillu toqqakkatut suliassaqtitaaneq imatut paasineqassaaq innuttaasut pisortanit suliassaqtitaanerat, innuttaasullu taamaallaat naaggaarsinnaasut inuit toqqarneqartut suliassamik pissutissaqarlutik ingerlatsisinnaanngippata. Apeqqutaanngilaq innuttaasoq qinigassanngortinnermini qinigassanngortittunut allattorsimaffik aallaavigalugu toqqarneqarsimanersoq. Kommunimit toqqakkatut suliassaqtitaaneq aamma qinikkatut pisortanillu toqqakkatut suliassaqtitaaneruvoq. Kommuninut qinersisarneq pillugu inatsimmut § 92-imut nalunaarummi ersippoq aalajangerneqartoq kinaluunniit qinigassanngortissinnaasoq qinigaanissaminut pisussaaffeqartoq. Inuk naammattunik qinersiseqaruni kommunalbestyrelsimut ilaasortaalisaaq, aatsaallu immikkut pisoqartillugu ilaasortaasinnaanani, takuuk kommunimut qinersisarneq pillugu inatsimmut nalunaarut kapitali 11. Qinikkatut pisortanillu toqqakkatut suliassaqtitaanermut assersuutissaapput eqqartuussivimmi aalajangeeqataasussaasut, eqqartuusseqataasartut, atuarfiit siulersuisuini ilaasortat, kisiannili ilagiit sinniisuinut ilaasortaaneq pineqarani. Kommunini politikerit taamaammat qinikkatut pisortanillu toqqakkatut suliassaqtitaaneq pillugu inatsit atuuttoq malillugu 50%-imik piumasaqaateqarnermut ilaanngilaq, allanillu pingaarnertut isertitsiveqaraluarluni inuussutissarsiutigalugu piniartuunermit uppersaat pigiinnarsinnaallugu.

Nr. 2-mut

2-4) Aalajangersakkap ilanngunneqartup qulakkiissavaa inuussutissarsiutigalugu piniarneq, aallaaniarneq aalisarnerlu inunnut Kalaallit Nunaannut atassuteqartunit ingerlanneqarsinnaasoq. Taamaammat piumasaqaataavoq ukiuni kingullerni marlunni inunnut allattorsimaffimmi Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarsimatut nalunaarsorneqarsimanissaq. Ukiunik marlunnik malittarisassami siunertaavoq inuup inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut, aallaaniarsinnaanermut aalisarsinnaanermullu piumasaqaatinik malinninnissaanut piumasaqaatit pigiinnarneqarnissaat aalajangiinissallu ajornanginnerunissaa. Taassuma kingorna ukiunik marlunnik piumasaqaateqarnerup malinneqarnera naammalissaaq. Piumasaqaatinik saneqqutaarisoeqarneranik pasinnittoqartillugu, piumasaqaat "kalaallinut inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik atassuteqarneq" immikkut isumaqalissaaq, tassa isiginiarneqartussaammat pineqartoq Kalaallit Nunaanni najugaqavissuunersoq piviusuunngitsumillu najugaqartutut nalunaarsimanngitsoq. Aammattaaq pingaartinneqassaaq pineqartoq qaammatisiutit malillugit ukiuni siuliini marlunni Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartussaataasimanersoq.

4) "Inunnut maannamut pingaarnertut inuussutissarsiuteqarsimannngitsunut", tassani pineqarnerupput inuusuttut inuussutissarsiuteqarnermik siusinnerusukkut misilittagaqarsimannngitsut siullermeerlutik qinnuteqaateqarnerminni inuussutissarsiutigalugu piniartuunermut allagaqartamik tunineqarnissamut immikkut akuerineqarsinnaanerat.

Pissutit immikkut ittut, tassani pineqarput pissutsit qinnuteqartup nammineq pisuussutiginnngisai soorlu napparsimaneq, timikkut tarnikkullu ajoquserneq imaluunniit inuit atugassaqarnerannut pissutsit allat isertitat annertussusissaannik piumasagaammik malinnissinnaannginnermik kinguneqartut.

Inuk Kalaallit Nunaata iluani ilinniagaqarsimanini pissutigalugu piniartutut inuussutissarsiuteqarsimanngippat aammattaaq immikkut akuersissuteqarnermik nalunaarfigineqarsinnaavoq.

Taassuma saniatigut aalajangersakkap ajornarunnaarsissavaa inuup siusinnerusukkut piniarnermik aallaaniarnermillu inuussutissarsiuteqarsimasup, piffissamili aalajangersimasumi taassuminnga ingerlataqarsimannngitsup, aalisaaqilersinnaanera.

Nr. 3-mut

§ 6, imm. 2-mik maannakkut atuuttumik, maannakkut erseqqissarneqartumik aalajangersagaq tunngaveqarpoq. Siunertaavoq paatsuugassaannngitsumik nalunaarutigineqartoq kommunit aalajangiisinnaanerannik Pisortaqarfik pisinnaatitsisinnaasoq, taamaalilluni taakku inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartat pillugit nalunaarut malillugu inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartamik pissarsisinnaanermik annaasaqarsinnaanermillu aalajangiisinnaaniassammata. Aammattaaq ilimagineqarpoq qinnuteqartup inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi piniarsinnaanermut allagartamik pissarsisinnaaneramik nalilersuinerimi atugassanik kommunit qitiusumik akileraaruserinerimi oqartussanit paasissutissanik pissarsisassasut.

§ 2-mut

Inatsit kingumoortumik atuutilersutut akuersissutigineqassaaq. Ilimagineqarpoq inatsimmut allannguut 1. januar 2008-mi atuutilissasoq.